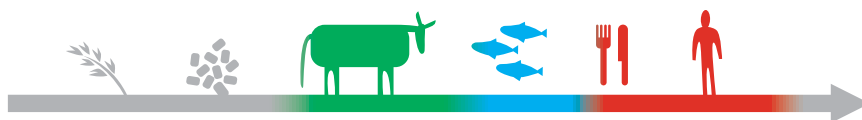

Overvåkingsprogrammene - Sammenstilling av resultater 2016

Overvåkingsprogrammene - Sammenstilling av resultater 2016

Innhold

Bakgrunn	3
Fisk	3
Mat og fôr	4
Landdyr	5

Forfattere
Merete Hofshagen, Ståle Sviland, Anne-Gerd
Gjevre, Mona Torp

Oppdragsgiver

ISSN 1890-3290

© Veterinærinstituttet 2017

Design omslag: Reine Linjer

Foto forside: Colourbox, Anne-Mette Kirkemo

Bakgrunn

I Norge er det en omfattende aktiv overvåking av dyre- og fiskehelse og fôr- og mattrygghet via ulike overvåkingsprogrammer. Disse programmene gir grunnlag for vurdering av sykdomsforekomst i en populasjon, og de dokumenterer at Norge følger internasjonale forpliktelser. Programmene bidrar til friske dyr, trygg mat og dokumenterer Norges status på disse områdene. Mattilsynet bestemmer hvilke programmer som til enhver tid finansieres. For svært mange av disse programmene er det Veterinærinstituttet som bistår Mattilsynet med planlegging, analyser, bearbeiding av data og rapportering.

Denne korte rapporten presenterer resultater fra de av Mattilsynets overvåkingsprogrammer som Veterinærinstituttet koordinerer. Unntak fra dette er programmene («NORM-VET» (som omhandler antibiotikaforbruk og antibiotikaresistens), «Sykdom hos villfisk i ferskvann», «Krepsepest (*Aphanomyces astaci*)» og «Resistens hos lakselus»), der resultatene ikke egner seg for presentasjon i en slik enkel oversikt.

Alle programmenes resultater er nærmere beskrevet årsrapporter som finnes på www.vetinst.no.

Fisk

Tabell 1. Resultater for 2016 for programmer innen fiskehelse.

Kategori	Program	Positive	Analyserte
Laksefisk oppdrett	VHS (viral hemorragisk septikemi) - laks	0	45 anlegg**
	VHS (viral hemorragisk septikemi) - regnbueørret (RØ)	0	37 anlegg**
	IHN (infeksiøs hemorragisk nekrose) - laks	0	42 anlegg (216 ind.)
	PRVom (Virus Y) - laks	0	0
	PRVom (Virus Y) - (RØ)	9 anlegg	19 anlegg (504 ind.)
	PD (pancreas disease)	0	22 anlegg (3 073 ind.)
	HPR-del ISAV *** i friseegmenter - laks	0	33 anlegg (9 131 ind.)
	HPR-del ISAV *** i friseegmenter - (RØ)	0	2 anlegg (24 ind.)
	<i>Renibacterium salmoninarum</i> i ILAV frisegmenter - laks	0	23 anlegg (3 509 ind.)
	<i>R. salmoninarum</i> i ILAV frisegmenter - (RØ)	0	2 anlegg (64 ind.)
	<i>Gyrodactylus salaris</i> - settefiskanlegg	0	79 anlegg (2 622 ind.)
Laksefisk vill	<i>G. salaris</i> - overvåking elver	0	69 elver (2 263 ind.)
	<i>G. salaris</i> - friskmelding elver	0	18 elver (2 096 ind.)
	<i>G. salaris</i> - Drammensvassdraget	0	170 ind.

* Antall oppdrettsanlegg, elver og/eller antall individer (ind.).

** Totalt testet 581 individer av laks og regnbueørret.

*** HPR-del ISAV: Kun påvisning av deletert virus er angitt. I tillegg ble det påvist HPR0 i seks anlegg med laks

Mat og fôr

Tabell 2. Resultater for 2016 for programmer innen fôr- og mattrygghet.

Kategori	Program	Positive	Analyserte
Storfe	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	0	3 012
Svin	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	0	3 224
Fjørfe	<i>Campylobacter</i> - slaktekyllingflokker	175	2 262
Kjøtt	<i>Salmonella</i> - kjøttskrap	2	3 011
Mat	Radioaktivitet	5	547
Mat og fôr	GMO (genmodifiserte organismer)	2	129
Bær	<i>Salmonella</i>	0	104
	<i>E. coli</i> kvantitativ	0*	104***
Ost	<i>Salmonella</i>	0	30
	<i>Listeria monocytogenes</i>	0*	184
	<i>E. coli</i> kvantitativ	0*	71
	<i>E. coli</i> patogen (STEC)	4	82
	<i>Staph. enterotoksin</i>	0	82
Korn	Hvete og rug, ubearbeidet og sammalt	**	151
Fôr	Våtfôr - hund (<i>Salmonella</i> , ++)	1 <i>Salmonella</i> +**	68
	Tørrfôr - hund (div. mykotoksiner)	**	19
	Korn (mykologi, trichothecener)	**	105
	Förblandinger - drøvtygger (aflatoksin)	0	46
	Mais (aflatoksin)	2 (spor)	10
	Svinefôr (div. mykotoksiner)	**	25

* Deteksjonsgrense 10 KDE/g.

** Det er ikke mulig å angi positive i en enkel tabellform.

*** 5 analyser per prøve.

Landdyr

Tabell 3. Resultater for 2016 for programmer innen landdyrhelse.

Kategori	Program	Positive	Analyserte*
Storfe	BVD (bovin virusdiaré) - tankmelk	0	1 181 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - tankmelk	0	1 180 bes.
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - tankmelk	0	1 179 bes.
	BVD (bovin virusdiaré) - ammekyr	0	1 334 bes. (4 245 ind.)
	EBL (enzootisk bovin leukose) - ammekyr	0	1 337 bes. (4 241 ind.)
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - ammekyr	0	1 330 bes. (4 211 ind.)
	<i>Brucella abortus</i>	0	62 bes. (147 ind.)
	Blåtunge	0	526 bes.
	Tuberkulose	0	3 ind.
	Paratuberkulose	0	92 bes. (457 ind.)
	BSE (bovin spongiform encefalopati)	0	6 927 ind.
	Schmallenbergvirus - tankmelkprøver	44	468 bes.
	Schmallenbergvirus - dyr med aborter	1	62 bes.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	0	3 137 ind.
	Sau	Paratuberkulose	0
<i>Brucella melitensis</i>		0	3 492 bes. (9 821 ind.)
Mædi		0	3 504 bes. (9 858 ind.)
Fotråde		0	83 bes. (186 ind.) (120 000 dyr insp. ved slakt)
Skrapesjuka		13	16 383 ind.
Sau og geit	CAE (artritt-encefalitt hos sau og geit)	1 bes.	5 bes. (140 sau+18 geit)
Geit	Paratuberkulose	0	118 bes. (1 113 ind.)
	<i>Brucella</i>	0	86 bes. (2 313 ind.)
	Skrapesjuka	0	463 ind.
Kameldyr	Tuberkulose	0	11 ind.
	Paratuberkulose	0	203 bes. (686 ind.)
	<i>Psoroptes ovis</i>	4 bes. (6 dyr)	234 bes. (906 ind.)
Svin	AD (Aujeszky disease)	0	564 bes. (3 824 ind.)
	TGE (smittsom gastroenteritt)	0	
	PED (porcin epidemisk diaré)	0	
	PRCV (porcint respiratorisk coronavirus)	0	
	PRRS (porcint respiratorisk og reproduksjonssyndrom)	0	
	Influenza A (H1N1pdm09 - pandemisk influensa)	48 % av bes.	
	MRSA	1	872 bes.
	<i>Salmonella</i> - besetninger	0	89 bes.
<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	1	3 262 ind.	
Fjørfe**	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - slaktekylling	0	79 flokker (2 370 ind.)
	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - verpehøns	0	19 flokker (570 ind.)
	ART (aviær rhinotracheitt)	0	48 flokker (1 433 ind.)
	AI (aviær influensa)	0	218 flokker (2 534 ind.)
	<i>Salmonella</i> - avlsflokker	0	182 flokker
	<i>Salmonella</i> - andre fjørfeflokker	3	5 815 flokker
Pelsdyr	Mink - MRSA	0	121 bes.
Vilt	Hjortedyr - CWD (chronic wasting disease)	5	10 152 ind.
	Hjortedyr - Tuberkulose	0	0
	Rev, ulv, mårhund - <i>Echinococcus multilocularis</i>	0	575 rever, 8 ulver
	Rev - fransk hjerteorm	2	134 ind.
	AI (aviær influensa), ville fugler	27 (0 HPAI)	358 ind.
	<i>Salmonella</i> , ville fugler	1	65 ind.
	Paramyxovirus, ville fugler	0	358 ind.

* Antall besetninger (bes.), flokker og/eller antall individer (ind.).

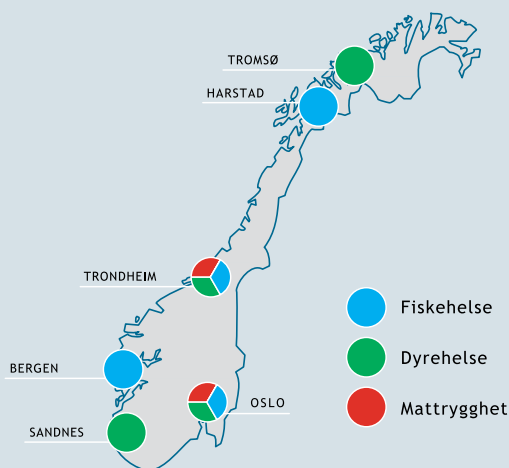
** Programmet vedrørende *Campylobacter* hos slaktekylling er presentert i Tabell 2.

Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og samspillende - for én helse!

Veterinærinstituttet er et nasjonalt forskningsinstitutt innen dyrehelse, fiskehelse, mattrygghet og fôrhygiene med uavhengig kunnskapsutvikling til myndighetene som primæroppgave.

Beredskap, diagnostikk, overvåking, referansefunksjoner, rådgivning og risikovurderinger er de viktigste virksomhetsområdene. Produkter og tjenester er resultater og rapporter fra forskning, analyser og diagnostikk, og utredninger og råd innen virksomhetsområdene. Veterinærinstituttet samarbeider med en rekke institusjoner i inn- og utland.

Veterinærinstituttet har hovedlaboratorium og administrasjon i Oslo, og regionale laboratorier i Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø.

Fiskehelse

Dyrehelse

Mattrygghet

Oslo
postmottak@vetinst.no

Trondheim
vit@vetinst.no

Sandnes
vis@vetinst.no

Bergen
post.vib@vetinst.no

Harstad
vih@vetinst.no

Tromsø
vitr@vetinst.no

www.vetinst.no

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute